

MARREVEESHJE
PER
NXITJEN DHE MBROJTJEN RECIPROKE TE INVESTIMEVE
MIDIS
QEVERISE SE UKRAINES
DHE
QEVERISE SE REPUBLIKES SE SHQIPERISE

Qeveria e Ukraines dhe Qeveria e Republikes se Shqiperise, ketu me poshte te referuara si "Pale"

Duke deshiruar te intensifikojne bashkepunimin ekonomik per perfitimin reciprok te te dy vendeve,

Duke synuar te krijojne kushte te favorshme per investimet e bera nga investitoret e seciles Pale ne territorin e Pales tjeter ,

dhe

Duke njohur se nxitja dhe mbrojtja e investimeve ne baze te kesaj Marreveshjeje do te stimuloje iniciativat investuese ne kete fushe,

rane dakort si vijon:

NENI 1
PERKUFIZIME

Per qellime te kesaj Marreveshjeje:

1. Termi "Investitor" kupton ne lidhje me secilen Pale:

- a) personin fizik i cili, ne perputhje me ligjet e kesaj Pale, konsiderohet si shtetas i saj.
- b) Entet ligjore, duke perfshire shoqerite, shoqatat, shoqerite e perbashketa, korporatat, filjalet dhe cdo lloj organizimi te inkorporuar apo te krijuar ose me fjale te tjera te organizuar ne perputhje me ligjin e kesaj Pale.

2. Termi "Investim" kupton çdo lloj pasurie dhe ne veçanti, por jo eskuzivisht, si me poshte:

a) pjesmarrjen me aksione, detyrimet e nje shoqerie dhe cdo forme tjeter e pjesmarrjes ne nje shoqeri qe ka nje vlere ekonomike, duke perfshire cdo kredi te dhene me qellim krijimin e nje vlere ekonomike;

c) pasurine e tundshme dhe te patundshme si dhe çdo te drejte tjeter, si hipotekat, qerate, usufrukti, pengjet dhe te drejta te ngjashme;

d) te drejtat e pronesise industriale dhe intelektuale si patentat, licencat, markat tregtare, emrat tregtare, sekretet tregtare si dhe proceset teknike, *know-how*, dhe deshira e mire;

e) te drejtat per te ndermarre veprimtari ekonomike dhe tregtare ne baze te ligjit ose ne saje te nje kontrate, duke perfshire koncesionet per studimin, kerkimin, dhe shfrytezimin e burimeve natyrore;

Cdo ndryshim ne formen ne te cilen pasurite jane investuar ose riinvestuar nuk do te prekin karakterin e tyre si investim, ne rast se ky ndryshim eshte kryer ne perputhje me ligjet dhe rregullat e Pales pritesa te investimit.

3. Termi "te ardhura" kupton shumat e vjela nga nje investim, dhe perfshin ne veçanti, por jo eskuzivisht, fitimet, dividendet, interesat, rritjen e kapitalit, shperblime dhe te ardhura ne forma te tjera.

4. Termi "territor" percakton teresine toksore dhe ujore te sejciles Pale, si dhe zonen ekonomike ekskluzive dhe shellfin kontinental jashte kufijve te ujrave territorjale te sejciles Pale, mbi te cilat ata ushtrojne ose mund te ushtrojne te drejtat e sovranitetit dhe juridiksionit me qellim shfrytezimin, zbulimin dhe ruajtien e burimeve natyrore, ne perputhje me te drejten nderkombetare.

NENI 2 **NXITJA DHE PRANIMI**

Cdo Pale do te nxise dhe do te krijojte kushte te favorshme per investoret e Pales tjeter, per te bere investime ne territorin dhe do ti pranoje keto investime ne perputhje me legjislacionin dhe rregullat e saj.

2. Me qellim qe te inkurajohet reciprokisht fluksi i investimeve, cdo Pale merr persiper te informoje Palen tjeter, me kerkesen e kesaj te fundit, ne perputhje me legjislacionin ne fuqi te vendit te tij, per mundesite investuese ne territorin e saj.

Kur nje Pale ka pranuar nje investim ne territorin e saj, ajo do ti jape, ne perputhje me ligjet dhe rregullat e saj, lejet e nevojshme qe jane te lidhura me kete investim dhe kryerjen e marreveshjeve te licencimit dhe kontratave per asistence teknike, tregtare apo administrative. Çdo Pale eshte e detyruar te leshoje, ne se kerkohet, autorizimet e nevojshme ne lidhje me aktivitetin e konsultimit dhe persona te tjere te kualifikuar, pavaresisht nga kombesia e tyre.

4. Kjo Marreveshje do te zbatohet gjithashtu per investimet e kryera perpara hyrjes ne fuqi te saj, nga investoret e njerës Pale ne territorin e Pales tjeter.

NENI 3 **MBROJTJA**

1. Investimeve te bera nga investoret e njerres Pale ne territorin e Pales tjeter, ne cdo kohe do tu jepet nje trajtim i drejte dhe i barabarte dhe do te gezojne mbrojtje dhe siguri te plote. Ne asnje rast nje Pale nuk do tu jape ketyre investimeve trajtim me pak te favorshem se sa ai i kerkuar nga e drejta nderkombetare.

2. Asnjera Pale nuk do te pengoje ne asnje menyre, nepermjet masash arbitrare ose diskriminuese, operimin, manaxhimin, mirembajtjen, perdorimin, gezimin, shitjen dhe ne se eshte rasti edhe likuidimin e ketij investimi. Cdo Pale do te vezhgoje cdo detyrim qe ka te beje me investimet e investoreve te Pales tjeter.

NENI 4

TRAJTIMI KOMBETAR DHE I KOMBIT ME TE FAVORIZUAR

1. Cdo Pale do t'ju jape ne territorin e saj, investimeve ose te ardhurave te investoreve te Pales tjeter, nje trajtim jo me pak te favorshem se sa ai qe ajo i ka dhene investimeve dhe te ardhurave te investoreve te nje Shteti te trete, cilido eshte me i favorshem per investitorin ne fjale.

2. Ky trajtim nuk do te shtrihet tek privilegjet te cilat secila Pale mund t'ju jape investoreve te nje Shteti te trete per shkak te antaresimit te tyre apo perfshirjes ne ndonje zone te tregetise se lire, bashkimi doganor, tregu te perbashket ose ndonje marreveshje nderkombetare te ngjashme, egzistuese apo qe do te krijohet ne te ardhmen, tek te cilat cilado prej Paleve eshte ose mund te behet pale.

3. Cdo Pale, ne perputhje me ligjet dhe rregullat e veta do t'ju jape investimeve ose te ardhurave te investoreve te Pales tjeter nje trajtim jo me pak te favorshem se sa ai i dhene investimeve apo te ardhurave te investoreve te vet.

4. Trajtimi i dhene ne kete Nen nuk do te konsiderohet si detyrim per nje Pale qe te shtrije tek investoret e Pales tjeter perfitimet e cdo trajtimi, preference apo privilegji qe rezulton nga ndonje marreveshje nderkombetare qe ka te beje teresisht ose kryesisht me taksimin, perfshire cdo marreveshje per evitimin e taksimit te dyfishte, ose cdo ligj kombetar qe ka te beje teresisht ose kryesisht me taksimin.

NENI 5

SHPRONESIMI

1. Investimet ose te ardhurat e investoreve te seciles prej Paleve ne territorin e Pales tjeter nuk do te shpronesohen, shtetezohen ose nuk do te jene subjekt i ndonje mase tjeter qe ka efekt ekuivalent me ate te shpronesimit apo te shtetezimit (ketu me poshte referuar si "shpronesim"), me perjashtim kur kerkoet per interes publik, mbeshtetur ne ligj, mbi baza jodiskriminuese dhe kundrejt nje pagese te menjehereshme te pershtatshme dhe nje kompesimi efektiv.

2. Ky kompesim do te llogaritet me vleren reale te tregut te investimit te shpronesuar, ne momentin perpara se masa e shpronesimit te kryhet ose perpara se ky shpronesim te behet publikisht i njohur, cilido eshte me i hershmi. Kompesimi do te perfshije interesat e zakonshme tregtare deri ne daten e pageses, do te paguhet pa vonese, ne nje monedhe lirisht te konvertueshme dhe do te jete efektivisht i realizueshem dhe lirisht i transferueshem.

3. Investitori i prekur, gezon te drejten, sipas ligjit te Pales qe ben shpronosimin, per nje shqyrtim te menjehershem nga ana e autoriteteve gjyqsore apo kompetente dhe te pavarura te kesaj Pale, te rastit te tij dhe te percaktoje ne se ky shpronosim dhe vleresimi i investimit te tij eshte ne perputhje me parimet e vendosura ne kete Nen.

4. Kur nje Pale shpronoson pasurite e nje shoqerie e cila eshte krijuar apo themeluar sipas ligjit ne fuqi ne cdo pjese te territorit te saj, dhe ne te cilen investitoret e Pales tjeter zoterojne aksione, ajo do te siguroje qe dispozitat e ketij Neni te zbatohen si garanci per nje kompensim te menjehershem, te pershtatshem dhe efektiv ne lidhje me investimin e tyre ku investitoret e Pales tjeter jane zoterues te ketyre aksioneve.

NENI 6

KOMPESIMI PER HUMBJET

Investitoret e nje Pale, investimet apo te ardhurat e te cileve pesojne humbje ne territorin e Pales tjeter per shkak te konfliktit te armatosur, revolucionit, gjendjes se emergjences kombetare, kryengritjeve, luftes civile ose ngjarjeve te ngjashme, do tu jepet nga kjo Pale ne lidhje me kthimin, zhdemtimin, kompesimin ose ndonje zgjidhje tjeter te vlefshme, nje trajtim jo me pak i favorshem se sa kjo Pale i jep investitoreve te vet ose te nje Shteti te trete cilido qofte me i favorshmi prej tyre per investitorin. Pagesat e rezultuara do te jene lirisht te transferueshme.

Pavaresisht nga paragrafi 1, nje investitori te nje Pale, i cili, ne secilen nga situatat e referuara ne kete paragraf, peson humbje ne territorin e Pales tjeter qe rezultojne nga:

- a) konfiskimi i investimit apo i nje pjese te tij nga forcat apo autoritetet e kesaj te fundit;
- b) shkaterrimi i investimit ose i nje pjese te tij nga forcat apo autoritetet e kesaj te fundit, qe nuk ishte i nevojshem per situaten, do t'i jipet nga Pala e fundit demshperblimi apo kompesimi i cili ne cdo rast do te jete I menjehershem, i pershtatshem dhe efektiv. Pagesat e rezultuara do te behen pa vonese ne monedhe lirisht te konvertueshme dhe lirisht te transferueshme.

NENI 7

TRANSFERIMET

1. Çdo Pale do t'ju garantoje investitoreve te Pales tjeter transferimin e lire te te gjitha pagesave qe kane te bejne me investimet e tyre. Keto transferime do te perfshijne ne veçanti, por jo eskuzivisht:

- (a) kapitalin fillestar dhe çdo shtese ne kapital per mirembajtjen apo rritjen e nje investimi sipas legjislacionit ne fuqi te seciles Pale;
- (b) te ardhurat nga investimi, te percaktuara si ne Nenin 1;
- (c) fondet per shlyerjen e huave ne lidhje me nje investim;
- (d) kompensimet qe jepen ne baze te Nenit 5 dhe 6;
- (e) te ardhurat prej rrogës totale apo pjesore ose nga likuidimi i nje investimi.

- (f) nje pjese te caktuar te rrogës dhe shperblimeve te tjera personale te personelit te angazhuar nga jashte ne lidhje me nje investim;
- (g) pagesat qe kryhen ne baze te zgjidhjes se nje mosmarreveshjeje.

2. Pala pritese e nje investimi do t'i lejoje investitoreve te Pales tjeter, qe te kene akses ne tregun e shkembimeve valutore ne nje menyre jo diskriminuese keshtu qe investitori mund te bleje valuten e nevojshme me qellim qe te beje transferimin ne baze te ketij Neni.

3. Transferimet sipas kesaj Marreveshjeje do te kryhen pa vonese dhe ne nje monedhe lirisht te transferueshme me kursin e kembimit qe mbizoteron ne daten e transferimit.

4. Palet marrin persiper qe te lehtesojne procedurat e nevojshme qe nevojiten per te kryer transferimin pa vonese. Ne vecanti, nuk duhet te kaloje me shume se nje muaj nga data ne te cilen investitori do te paraqese aplikimin e nevojshem per transferim deri ne daten qe transferimi te kryhet aktualisht.

5. Palet do t'ju japin transferimeve qe referohen ne kete Nen nje trajtim jo me pak te favorshem se sa ai qe i eshte dhene transferimit te pagesave qe kryhen nga investoret e ndonje Shteti te trete.

NENI 8 **KUSHTET ME FAVORIZUESE,**

1. Ne se legjislacioni i ndonjeres prej Paleve ose detyrimet qe rrjedhin sipas te drejtes nderkombetare egzistuese apo te vendosur me vone midis Paleve si plotesim i kesaj Marreveshjeje, permbajne rregullime, qofshin keto te pergjithshme apo te vecanta, qe u japin investitoreve te Pales tjeter nje trajtim me te favorshem se sa ai i dhene nga kjo Marreveshjeje, ky rregullim do te jete mbizoterues per aq sa ai eshte me i favorshem kundrejt kesaj Marreveshjeje.

2. Kushtet me favorizuese se keto te kesaj Marreveshjeje te cilat jane pranuar prej njeres prej Paleve me investoret e Pales tjeter nuk do te preken nga kjo Marreveshjeje.

NENI 9 **SUBROGIMI**

Ne se nje Pale ose Agjencia e percaktuar prej saj ben nje pagese per nje zhdemtim, garanci apo kontrate sigurimi kundrejt nje risku jo-tregtar ne lidhje me nje investim te bere nga ndonje prej investitoreve te saj ne territorin e Pales tjeter, Pala e fundit do te njohe kalimin e cdo te drejte apo detyrimi te ketij investitori tek ish Pala apo Agjencia e percaktuar prej saj, qe te ushtroje ne baze te zevendesimit me te drejta te plota, cdo te drejte ne te njejten mase sa edhe paraardhesi i tij. Ky zevendesim me te drejta ta plota do te beje te mundur qe ish Pala apo Agjencia e percaktuar prej saj te jete direkt perfituese e cdo pagese per demshperblim apo kompensim tjeter qe mund te ngarkohet te kryeje investitori.

NENI 10 **ZGJIDHJA E MOSMARREVESHJEVE MIDIS PALEVE**

1. Cdo mosmarreveshje midis Paleve ne lidhje me interpretimin ose zbatimin e kesaj Marreveshjeje, per sa eshte e mundur, do te zgjidhet nepermjet kanaleve diplomatike.

2. Ne qofte se mosmarveshja nuk eshte e mundur te zgjidhet brenda gjashte (6) muajve prej fillimit te bisedimeve, ajo do t'i nenshtrohet me kerkesen e njeres prej Paleve nje gjykate arbitrazhi.

3. Gjykata e arbitrazhit do te krijohet ne menyren e meposhteme: çdo Pale do te emeruje nje gjykates dhe keta dy gjykates do te zgjedhin shtetasin e nje Shteti te te trete si President. Gjykatesit do te zgjidhen brenda tre muajve dhe kryetari brenda pese muajve, nga data kur secila Pale njofton tjetren per deshiren e saj qe t'ja nenshtroje mosmarveshjen nje gjykate arbitrazhi.

4. Ne rast se brenda afateve te specifikuar ne paragrafin (3) te ketij Neni nuk jane bere emerimet e nevojshme, secila Pale, ne mungese te ndonje marveshjeje tjeter, mund te ftoje Presidentin e Gjykates Nderkombetare te Drejtesise te beje emerimet e nevojshme. Ne rast se Presidenti eshte shtetas i ndonjeres prej Paleve, ose ne qoftese ai ndalohet te kryeje funksionet e mesiperme, Zevendes-Presidenti ftohet qe te beje emerimet e nevojshme. Ne rast se Zevendes-Presidenti gjithashtu eshte shtetas i njeres prej Paleve ose ne se ai ndalohet te kryeje funksionet e mesiperme, anetari me i vjeter i Gjykates Nderkombetare te Drejtesise i cili nuk eshte shtetas i njeres prej Paleve do te ftohet te beje emerimet e nevojshme.

5. Gjykata do ti nxjerre vendimet e saja ne baze te respektimit te rregullave qe permban kjo Marveshje ose te Marveshjeve te tjera ne fuqi midis Paleve si dhe parimeve universale te se drejtes nderkombetare.

6. Gjykata i percakton vete procedurat, pervecse kur Palet vendosin ndryshe.

7. Gjykata e arbitrazhit do ti marre vendimet me shumice votash dhe ky vendim do te jete perfundimtar dhe detyrues per te dyja Palet.

8. Cdo Pale do te perballoje shpenzimet per gjykatesin e zgjedhur prej tij dhe ato te perfaqesimit ne procedurat e arbitrazhit. Shpenzimet e tjera perfshire dhe ato te kryetarit do te perballohen ne pjese te barabarta nga te dyja Palet.

NENI 11

MOSMARREVEESHJET MIDIS NJERES

PALE DHE NJE INVESTITORI

1. Mosmarveshjet qe mund te ngrihen midis njeres Pale dhe nje investitori te Pales tjeter ne lidhje me nje investim sipas kuptimit te kesaj Marveshjeje, do te paraqiten me shkrim, perfshi dhe nje informacion te detajuar, nga investitori tek Pala pritse e investimit. Per sa te jete e mundur, palet e interesuara do te perpiqen ta zgjidhin kete mosmarveshje ne menyre miqesore.

2. Ne rast se keto mosmarveshje nuk mund te zgjidhen miqesisht brenda gjashte muajve nga data kur njoftimi me shkrim referuar paragrafit 1 eshte shtruar per zgjidhje, mosmarveshja do ti nenshtrohet, sipas zgjedhjes se investitorit:

- a) gjykates kompetente te Pales ne territorin e se ciles investimi eshte kryer;
- b) nje gjykate te perkohshme te krijuar sipas Regullave te Arbitrazhit te Komisionit te Kombeve te Bashkuara per Ligjin Tregtar Nderkombetar;
- c) Qendres Nderkombetare per Zgjidhjen e Mosmarveshjeve te Investimeve (ICSID) te krijuar nga Konventa per Zgjidhjen e Mosmarveshjeve te

Investimeve midis Shteteve dhe Shtetasve te Shteteve te tjera, e hapur per nenshkrim ne Washington D.C., ne 18 Mars 1965, ne rastin kur te dy Palet jane anetare te kesaj Konvente. Per aq kohe sa njera Pale e cila eshte pale ne mosmarreshje nuk eshte bere Shtet i Konventes se permendur me siper, mosmarreshja do te trajtohet ne perputhje me Dispozitat Shtese per Administrimin e procedurave nga Sekretariati i Qendres.

3. Arbitrimi do te bazohet ne:

-dispozitat e kesaj Marreshjeje dhe te marreshjeve te tjera ne fuqi midis Paleve;

-rregullat dhe parimet universale te se drejtes nderkombetare;

-ligji kombetar i Pales ne territorin e se ciles eshte bere investimi, perfshi rregullat ne lidhje me konfliktet ne ligj.

4. Nje Pale nuk do te shfrytetoje per mbrojtje, demshperblimin apo kompensimin per te gjitha apo nje pjese te demit te pesuar qe eshte marre apo do te merret nga investitori ne baze te nje kontrate garancie apo sigurimi.

5. Vendimi do te jete perfundimtar dhe detyrues per Palet ne mosmarreshje. Secila Pale merr persiper qe te zbatoje vendimet ne perputhje me legjislacionin e vendit te tij.

NENI 12

HYRJA NE FUQI, KOHEZGJATJA DHE PERFUNDIMI

1. Kjo Marreshje do te hyje ne fuqi ne daten ne te cilen Palet do te njoftojne njera tjetren se formalitetet kushtetuese te kerkuara per hytjen ne fuqi te nje marreshjeje nderkombetare jane perfunduar. Ajo do te jete ne fuqi per nje periudhe dhjete vjecare, dhe do te rinovohet ne menyre te heshtur, per nje periudhe dy vjecare ne vazhdim.

2. Secila Pale mund ta perfundoje kete Marreshje me nje njoftim me shkrim, gjashte muaj perpara dates se perfundimit te saj.

Per investimet e bera para dates se perfundimit te kesaj Marreshjeje, dispozitat e te gjitha Neneve te kesaj Marreshjeje do te mbeten ne fuqi per nje periudhe te metejshme prej dhjete vjetesh nga data e perfundimit te kesaj Marreshjeje.

Deshmojme se kjo Marreshje eshte nenshkruar me plotfuqishmeri respektive.

Bere ne _____ me 25.10 ne dy origjinale ne gjuhet Ukrainase Shqip, dhe Anglisht duke qene te gjitha tekstet me fuqi te barabarte.

Ne rast mosmarreshje ne interpretim, do te merret per baze teksti ne gjuhen angleze.

PER QEVERINE E
UKRAINES

PER QEVERINE E
REPUBLIKES SE SHQIPERISE

